

Varhaiskasvatus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusa turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: turvallinen ja ajanmukainen kasvatusympäristö, kodin ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö, yksilöllinen tuki lapselle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Loimaan kaupungissa on vuoden 2021 syksyllä 9 omaa päiväkotia. Näiden lisäksi kaupungissa työskentelee 17 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös neljä yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit, Nappulan päiväkotia sekä Touhula Alastaron päiväkotia.

Esiopetusta järjestetään kaikissa päiväkodeissa paitsi Nappulan päiväkodissa.

Kaupungissa on yksi vuorohoitoa järjestävä päiväkotia (Peltoinen).

Toimintaympäristön muutos

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Kouluverkkoselvityksen aiheuttamat muutokset palveluverkkoon (osa varhaiskasvatuksesta järjestetään koulukiinteistöissä). Kouluverkkoselvityksen myötä Kojonkulman ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi 1.8.2021.

Vaikka lapsimäärä vähenee, osallistumisaste varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä. Henkilöstöä on sopeutettu lapsimäärään jo pitkään, ja näin tehdään edelleen. Henkilöstön määrää suhteessa lapsimäärään tarkastellaan jatkuvasti ja sitä sopeutetaan tilanteiden muuttuessa.

Erialaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Varhaiskasvatusmaksuja laskettiin 1.8.2021 alkaen. (Tulorajoja korotetaan 31 %. Toisen lapsen enimmäismaksu lasketaan 50 prosentista 40 prosenttiin. Varhaiskasvatuksesta perittävä enimmäismaksu ensimmäisen lapsen osalta (288 €/kk) säilyy edelleen samana).

Syksyllä 2021 käynnistyi Opetushallituksen kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu. Kokeilu kestää elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun. Kokeilua toteuttavat toimipaikat Loimaalla ovat Touhula Alastaro, Peltoisten vuoropäiväkotia, Puistometsän päiväkotia ja Metsämaan päiväkotia. Muut toimipaikat toimivat verokiryhminä kokeilussa.

Koronatilanne:

Varhaiskasvatus jatkui kevätkauden OKM:n ja THL:n ohjeiden ja suositusten mukaisesti ja toiminnassa noudatettiin kaikkia valtakunnallisia ja maakunnallisia tartuntojen torjumiseksi annettuja ohjeita. Henkilökunta käytti kokokasvovisiiriä tai kasvomaskia mahdollisuuksien mukaan. Henkilökunnan maskisuositus päättyi maaliskuun lopussa. Syyskaudella varhaiskasvatus järjestettiin normaaliolojen lainsäädännön mukaisesti. Varhaiskasvatuksen järjestäjä ohjeistettiin varautumaan koronatilanteen jatkumiseen osana normaalia varautumista. Suositeltavaa on ollut jatkaa korona-aikana opittuja hyväksi havaittuja hygieniatoimia. Koronatilanne on aiheuttanut merkittäviä sijaistusjärjestelyjä varhaiskasvatustyksissä.

Ukrainan tilanne:

Ukrainan tilanteella oli vaikutuksia varhaiskasvatukseen jonkin verran. Uusia ukrainalaisia lapsia on sodan syttymisen jälkeen tullut varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen alle 10. Lisäksi syksyn aikana varhaiskasvatukseen tuli jonkin verran myös muita maahanmuuttajataustaisia lapsia.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutus:

Varhaiskasvatus edistää monipuolisesti lasten ja perheiden terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Perheiden hyvinvointia edistää myös varhaiskasvatuksen kuraattori, joka on matalankynnyksen, maksuton palvelu varhaiskasvatuksen asiakasperheille.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat osa varhaiskasvatuksen arkea ja lapsen tulee päästä matalalla kynnyksellä palvelujen piiriin. Keskeistä annettaessa pedagogista tukea on oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys ja lapsen hyvinvoinnin tukeminen. Loimaalla osallistuminen varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät periaatteet:

Varhaiskasvatussuunnitelmia ja esiopetuksen opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja lapsia suunnitelmien valmisteluvaiheessa.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan vuosittain asiakastyytyväisyyskyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä. Vuonna 2022 ei tehty kuntakohtaista asiakaskyselyä, vaan yksikkökohtainen palveluarvio.

Erityisesti päätöksillä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkovaikutustenarviointi. Vuonna 2022 varhaiskasvatuksessa ei tehty erillisiä ennakkovaikutusten arvioiteja, eikä järjestetty keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Kuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen. Kuljetukset on kilpailutettu vuosille 2021-2024 (+ optio 2025-2026).

Kestäväan kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt esiopetuksen kestäväan kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestäväan kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestäväan elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa päiväkodin toimintaa.

Päiväkotien kestäväan kehityksen työhön velvoittavat myös varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestäväan kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestäväan elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestäväan kehityksen kasvatuksella.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Hirvikosken alueen varhaiskasvatus keskitettiin yhteen yksikköön. Hirvimetsän päiväkodin toiminta käynnistyi 1.8.2022. Samalla päättyi Kitkonpuiston ja Mahlapuiston päiväkotien toiminta.

Alun perin olin tarkoituksena Alastaron alueen ja keskusta-alueen varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen laatiminen (mm. asianmukaiset tilat, hoitopaikkojen määrä, varautuminen muutoksiin, palvelurakenne jne.). Vuoden 2022 aikana päädyttiin siihen, että varhaiskasvatuksen palveluverkko on perusteltua tarkastella koko kaupungin tasolla. Palveluverkkoselvityksen (konsulttiselvitys) valmistelu käynnistyi syksyllä 2022. Selvitys toimii ohjaavana suunnitelmana varhaiskasvatustilanteiden järjestämisessä ja kehittämisessä.

Varhaiskasvatuspaikkojen tilanne on kokonaisuudessaan haasteellinen, kaikilla alueilla on vain hajanaisia paikkoja vapaana. Puistometsän päiväkodissa on toiminut ylimääräinen ryhmä 1.8.2021 alkaen ja keskusta-alueelle perustettiin 1.2.2022 alkaen myös toinen lisäryhmä (vuokrakiinteistö). Yksi varhaiskasvatusryhmä (esiopetusryhmä) toimii lv. 2022-2023 Kirkonkylän koulun tiloissa. Palvelun järjestämisen turvaamiseksi on varauduttu aukaisemaan uusi ryhmä myös entisen Mahlapuiston päiväkodin tiloihin sekä käyttämällä perhepäivähoidon varaysikköä Sahramia.

Varhaiskasvatuksessa on viime vuosina panostettu erityisopetukseen lisäämällä erityisopettajien määrää. Vuodesta 2019 alkaen varhaiskasvatuksessa on ollut perheohjaaja (vuodesta 2021 alkaen varhaiskasvatuksen kuraattori). Vuonna 2022 varhaiskasvatuksen ja hyvinvoinnin tiimi koostuu neljästä erityisopettajasta, S2-erityisopettajasta, varhaiskasvatuksen kuraattorista ja varhaiskasvatuksen sosionomista (hanketyöntekijä).

Uusi varhaiskasvatusohjelma mahdollistaa siirtymisen sähköiseen asiointiin kokonaisvaltaisesti sekä tehostaa raportointia/seurantaa.

Varhaiskasvatukseen on myönnetty valtionavustusta 126 400 euroa tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen (edistää oppimista, hyvinvointia, vuorovaikutusta ja lähipalveluperiaatetta sekä lapsen oikeutta välttämättömään ja riittävään varhaiseen tukeen) ja 110 640 euroa varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamiseen (tuen uudistuksen toimeenpanon tukeminen sekä lapsen saaman tuen vahvistaminen ja tuen laadun kehittäminen). Ko. hankkeet jatkuvat vuonna 2023. Lisäksi Loimaan kaupungille myönnettiin 160 000 euroa varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022-2024.

Strateginen tavoite	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.					
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saavuutta	Uusien sähköisen asiointin palvelujen määrä.	Uuden varhaiskasvatusohjelman hankinta/käyttöönotto. Uusi ohjelma monipuolistaa sähköistä palvelua niin asiakkaan kuin henkilökunnan näkökulmasta.	Kokemukset ohjelmasta.	Tiera Vesseli toiminnanohjausjärjestelmä (Daisy) on otettu käyttöön keväällä 2022. Ohjelma on parantanut varhaiskasvatuksen sähköistä asiointia sekä lisännyt suunnitelmallisuutta ja reaaliaikaista toiminnan seurantaa.	Toteutuu
B4. Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä töitä.					
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa. Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuosi-katsaukset, tilinpäätös), talouden tunnusluvut.	Alastaron alueen ja keskusta-alueen varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys. Haemme palvelujen/toimintojen kehittämistä tukeviin hankkeisiin rahoitusta.	Palveluverkkoselvitys. Toteutuneet hankkeet (myönnetty avustus, hankkeen tulokset jne.) Vertailu valtakunnallisiin kustannuksiin (valtakunnallisten kustannusten taso).	Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen laatiminen on käynnistynyt syksyllä 2022. Valtionavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen. (haettu 126 400 €, myönnetty 126 400 €). Valtionavustus varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi. (haettu 110 640 €,	Toteutuu

				myönnetty 110 640 €). Valtionavustus varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi. (haettu 204 250 €, myönnetty 160 000 €).	
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muutuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstölinjausten mukaiset seurantatiedot ja tunnusluvut. Henkilöstömäärä.	Sopeutamme rakenteita ja henkilöstöä lapsimäärän muutoksiin mukaan ajantasaisesti.	Henkilöstömäärän ajantasainen seuranta ja muutoksiin reagointi. Henkilöstömäärä vastaa lapsimäärää/hoidon tarvetta (varhaiskasvatuslain mitoitusten mukainen henkilöstö).	Henkilöstön resurssointi hoidon tarpeen ja hanketoiminnan mukaisesti, ajantasainen seuranta. Henkilöstömäärä on suhteutettu varhaiskasvatuslain 1.8.2022 muutosten (tukimuodot) mukaisesti. Mitoitukset toteutuvat jokaisessa yksikössä.	Toteutuu
C2. Loimaalla on sujuvat palvelut.					
C2.3. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.	Asukas- ja asiakastytyväisyysarviointi/-mitaukset.	Asiakaskyselyn toteuttaminen sekä toimintatapojen kehittämisen kyselyn tulosten perusteella.	Asiakastytyväisyyskysely (vastausten keskiarvo 3,5-4, asteikolla 1-4).	Kuntakohtaista asiakaskyselyä ei toteutettu vuonna 2022.	Ei toteudu

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Lapsimäärän/hoidon tarpeen muutokset näkyvät henkilöstömäärän muutoksina (muutoksia tapahtuu myös toimintakauden aikana). Muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstösuunnitteluun.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien tehtäviin. Määräaikaisten tehtävien täyttäminen on ollut haasteellista.

Nykyisestä henkilöstöstä 98 %:lla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Määräaikaisten työntekijöiden osuus on noin 10 %. Määräaikaisuuden perusteena ovat lähinnä erilaiset sijaisuudet ja tehtävien hoidon järjestelyt.

Varhaiskasvatukseen perustettiin 1.8.2021 alkaen uusi erityisopettajan toimi (Sival 22.4.2021). Tehtävän painopiste on tällä hetkellä S2-opetuksessa, mutta jatkossa tehtäväkuvaa on mahdollista laajentaa myös muihin kielenkehityksen haasteisiin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.

1.8.2022 voimaan tullut varhaiskasvatuslain muutos (tuen uudistus) merkitsee henkilöstöresurssin lisäystä (mm. erityisopettajien määrän lisäys, resurssin lisäys tuen tarpeisten lasten ryhmissä). Lisäksi ns. lisäryhmät (Metsämarjat, Kirkonkylän koulun esiopetusryhmä) ovat aiheuttaneet henkilöstön lisääntymistä. Myös hanketoiminnalla on vaikutusta henkilöstömäärään. Seuraavan taulukon henkilöstömäärässä näkyvät myös ns. varahenkilöt (3).

Varhaiskasvatuksen tuen ja hyvinvoinnin tiimiä on vahvistettu (neljä erityisopettajaa, yksi S2-erityisopettaja, varhaiskasvatuksen kuraattori, alueellinen varhaiskasvatuksen sosionomi).

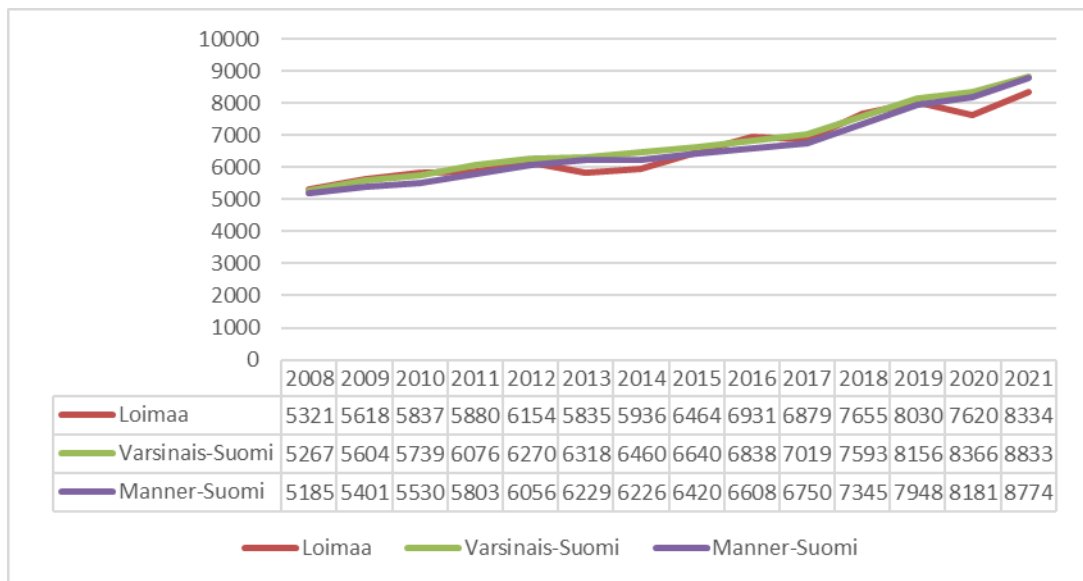
Koronatilanne on aiheuttanut merkittävää sijaistarvetta ja riittävän henkilöstöresurssin varmistaminen on ajoittain ollut ongelmallista.

Huhtikuussa henkilöstöresurssi oli 106 htv, elokuussa 110 htv ja joulukuussa 112 htv.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	2	2	2
Palvelusihteeri	2	2	2
Perhepäivähoitaja (ryhmis)	0	0	0
Perhepäivähoitaja	16	17	12
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	5	5	5
Varhaiskasvatuksen kuraattori	1	1	1
Hanketyöntekijä	-	-	1
Päiväkodinjohtaja	7	7	7
Varhaiskasvatuksen opettaja	24	24	28
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	41	40	51
Varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja	5	3	2
Yhteensä	104	102	112

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p><i>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</i></p> <p>Loimaalla on alkuvuonna 2022 päiväkoteja keskusta-alueella kaksi (Puistometsä ja Peltainen) ja Hirvikoskella kaksi (Kitkonpuisto ja Mahlapuisto, joka toimii kahdessa kiinteistössä). Lisäksi päiväkoteja on Kauhanojalla, Mellilässä, Metsämaalla, Niinijoella ja Virtaalla.</p> <p>Hirvikosken alueella varhaiskasvatus keskitettiin vuoden 2022 aikana yhteen toimipaikkaan. Hirvimetsän päiväkodin toiminta on käynnistynyt 1.8.2022 alkaen. Samalla Kitkonpuiston ja Mahlapuiston päiväkotien toiminta päättyi.</p> <p>Keskusta-alueella lasten hoidon tarpeen kasvu on edellyttänyt 1.2.2022 alkaen uuden varhaiskasvatusyksikön perustamista (Metsämarjat).</p> <p>Metsämaan päiväkodin toiminta on sisäilmaongelmien takia helmikuussa 2022 siirretty Nahuntuvan kiinteistöön. Kesän 2022 aikana Nahuntupa remontoitiin ja 5.9.2022 alkaen päiväkodin toiminta on jatkunut ko. tiloissa.</p> <p>Kojonkulman koulun toiminta päättyi 1.8.2021, jolloin myös ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi. Virtaan ryhmäperhepäiväkoti muutettiin 1.8.2021 alkaen päiväkodiksi.</p> <p>Metsämaan ja Virtaan sekä keskusta-alueen varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen (tilakysymykset) ovat tällä hetkellä akuuteimmat. Palvelujen asianmukaisen järjestämisen kannalta on perusteltua kuitenkin tarkastella varhaiskasvatuksen palveluverkkoa koko kaupungin osalta.</p>
Palvelujen ostot	<p><i>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</i></p> <p>Varhaiskasvatuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat palvelujen hankkiminen yksityisiltä palveluntuottajilta (n. 2 300 000 euroa/vuosi). Yksityisen palvelutuotannon menot ovat kasvaneet merkittävästi Alastaron (2015) ja keskusta-alueen (2016) päiväkotiratkaisujen takia. Verkanappulat Oy ja Touhula Varhaiskasvatus Oy esittivät hinnankorotuksia, jotka sivistyslautakunta hyväksyi 29.9.2022. Korotusten vaikutus vuositasolla on noin 135 000 euroa.</p>

Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p><i>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</i></p> <p>Hirvimetsän päiväkotia lisää käyttömenoja varhaiskasvatuksen budjetissa (noin 305 000 euroa), kun sisäisten vuokratulujen tilalle tulevat ulkoiset vuokratulot (leasing).</p> <p>1.8.2022 varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin tuli indeksikorotus ja tuloeroja nostettiin indeksikorotuksen mukaisesti.</p>																																																																	
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p><i>Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.</i></p> <table border="1" data-bbox="331 533 1235 1348"> <thead> <tr> <th>PERUSTIEDOT</th> <th>KYSYNTÄ/TARJONTA</th> <th>TP 2021</th> <th>TA 2022</th> <th>TP 2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>TOIMINNAN LAAJUUS</td> <td>Lapsia varhaiskasvatuksessa</td> <td>598</td> <td>600</td> <td>592</td> </tr> <tr> <td rowspan="5">Varhaiskasvatus</td> <td>-joista esiopetuksessa</td> <td>133</td> <td>120</td> <td>135</td> </tr> <tr> <td>-joista päiväkodeissa</td> <td>535</td> <td>520</td> <td>555</td> </tr> <tr> <td>-joista ryhmäperhepäiväkodeissa</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>-joista perhepäivähoidossa</td> <td>63</td> <td>80</td> <td>37</td> </tr> <tr> <td>Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoitossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)</td> <td>60/40</td> <td>60/40</td> <td>60/40</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.</td> <td>181</td> <td>300</td> <td>248</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk</td> <td>137</td> <td>160</td> <td>92</td> </tr> <tr> <td></td> <td>-lapsia tuen piirissä, keskim. kk</td> <td>145</td> <td>220</td> <td>156</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Yksityisen hoidon kuntalisä</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>-kotitalouksien lukumäärä</td> <td>2</td> <td>7</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td></td> <td>-lapsia tuen piirissä</td> <td>4</td> <td>10</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table> <p>Lasten päivähoiton kustannuksia 2008 - 2021 (nettokustannukset, €/0-6v):</p>					PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TOIMINNAN LAAJUUS	Lapsia varhaiskasvatuksessa	598	600	592	Varhaiskasvatus	-joista esiopetuksessa	133	120	135	-joista päiväkodeissa	535	520	555	-joista ryhmäperhepäiväkodeissa	0	0	0	-joista perhepäivähoidossa	63	80	37	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoitossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	60/40	60/40	60/40		Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	181	300	248		Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	137	160	92		-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	145	220	156		Yksityisen hoidon kuntalisä					-kotitalouksien lukumäärä	2	7	2		-lapsia tuen piirissä	4	10	2
PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2021	TA 2022	TP 2022																																																														
TOIMINNAN LAAJUUS	Lapsia varhaiskasvatuksessa	598	600	592																																																														
Varhaiskasvatus	-joista esiopetuksessa	133	120	135																																																														
	-joista päiväkodeissa	535	520	555																																																														
	-joista ryhmäperhepäiväkodeissa	0	0	0																																																														
	-joista perhepäivähoidossa	63	80	37																																																														
	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoitossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	60/40	60/40	60/40																																																														
	Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	181	300	248																																																														
	Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	137	160	92																																																														
	-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	145	220	156																																																														
	Yksityisen hoidon kuntalisä																																																																	
	-kotitalouksien lukumäärä	2	7	2																																																														
	-lapsia tuen piirissä	4	10	2																																																														

Päivähoidon kustannuksissa näkyy 0-6-vuotiaiden osuuden pieneneminen Loimaan väestöstä vuosina 2012 - 2021 (6,6 % -> 5,4 %).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Strategiset riskit

1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. varhaiskasvatuslain muutokset, kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jne.). Muutokset edellyttävät ennakkointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.
2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset toimintatuottoihin, valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.
2. Palvelutarpeen äkilliset muutokset. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen ja tilakysymyksiin. Varautuminen edellyttää palvelutarpeen alueellista seurantaa ja ennakkointia sekä edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja.
3. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.

	4. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. varhaiskasvatuksen erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuva, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Vuosi 2022

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista 2022 - 2024.
- Varhaiskasvatuksen palvelurakenteen uudistaminen (Hirvikosken alue). Leasing-päiväkoti lisää varhaiskasvatuksen käyttömenoja varhaiskasvatuksen budjetissa, kun sisäisten vuokratulujen tilalle tulevat ulkoiset vuokratulut. Vaikutus vuositasolla noin 80 000 - 90 000 euroa.
- Palkankorotusten vaikutus (2 %) 60 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 60 000 €.
- Varhaiskasvatuksen toimintatuottojen väheneminen (maksuperusteiden muutos) 200 000 euroa.

Arviointikohde	Mittari	TP 2021	TA 2022	Tot 2022
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastauksen keskiarvo, asteikko 1-4)	3,44	3,5-4,0	Kyselyä ei toteutettu vuonna 2022.
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), omatoiminta	98,0 113,0 91,0	120-125 - 120-125	156,0 - 76,0
	- perhepäivähoito - ryhmäperhepäivähoito - päivähoito (päiväkodit)			
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu - päivähoito (päiväkodit)	72,0	95-100	68,0

Varhaiskasvatuspalvelut (ulkoiset erät)	TP 2021	TA2022	MTA2022	TP2022	Toteuma % (TA vs TOT)	Erotus
TULOSLASKELMA						
Toimintatuotot	690 523	536 300	586 300	700 073	119,4	-113 773
Toimintakulut	-7 531 713	-7 577 401	-7 977 401	-8 140 521	102,0	163 120
Toimintakate	-6 841 190	-7 041 101	-7 391 101	-7 440 448	100,7	49 347

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot toteutuivat noin 114 000 euroa arvioitua suurempina. Hoitopäivämaksut eivät vähentyneet niin paljon kuin oli ennakoitu. Lisäksi hankerahoitusta saatiin noin 50 000 euroa arvioitua enemmän. Vuoteen 2021 verrattuna toimintatuotot olivat aika lailla samalla tasolla (+ 10 000 euroa). Hoitopäivämaksut vähenivät noin 82 000 euroa, mutta hankerahoitusta ja palvelujen myynnistä muille kunnille tulevia tuottoja saatiin noin 99 000 euroa enemmän kuin vuonna 2021.

Varhaiskasvatuksessa toimintakulut ylittivät noin 163 000 eurolla. Henkilöstökulut ylittivät noin 131 000 eurolla. Tämä selittyy arvioitua suuremmalla henkilöstömäärällä (hoidon tarpeen kasvu, lakimuutos/tuen tarve, hanketoiminta) sekä merkittävästi lisääntyneillä sijaisuskuluilla (koronatilanne). Palvelujen ostot ylittivät noin 84 000 euroa (varhaiskasvatuksen ostopalvelujen hinnankorotus, varhaiskasvatusohjelma, kuljetuskustannukset) sekä aine- ja tarvikemenot noin 23 000 eurolla (erityisesti kalustehankinnat). Sen sijaan avustukset (kotihoiton tuki) alittuivat noin 36 000 euroa ja muut toimintakulut (vuokrakulut) noin 39 000 euroa.

Vuoteen 2021 verrattuna toimintakulut kasvoivat noin 609 000 euroa. Henkilöstökulut lisääntyivät noin 289 000 eurolla (henkilöstömäärän kasvu, sijaisuskulujen lisääntyminen, palkankorotusten vaikutus), palvelujen ostot noin 293 000 eurolla (varhaiskasvatuksen ostopalvelujen kasvu, uuden varhaiskasvatusohjelman hankinta ja kuljetuskustannukset) ja aine- ja tarvikemenot sekä muut kulut noin 37 000 euroa. Sen sijaan avustukset (kotihoiton tuki) vähenivät noin 10 000 euroa.

Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta ja opetusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhoito ja yksilöllinen tuki oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Esiopetusta ei järjestetä lukuvuonna 2021 – 2022 koulujen yhteydessä, mutta Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on myös lisäopetusta (vaativa erityinen tuki). Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kuusi alaluokkien koulua ja yhden yläluokkien koulun sekä yhden yhtenäiskoulun. Osa Mellilän yläkoululaisista käy Kosken Seudun yläasteella kouluaan (kouluyhteistyösopimus). Valtuusto on 27.4.2020 päättänyt, että Virttaan ja Kojonkulman koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyy 1.8.2021 alkaen.

Pienryhmäopetusta järjestetään Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Puistikadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Muilla kouluilla erityisen tuen palveluja järjestetään yleisopetuksen ryhmissä. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä kahdeksan laaja-alaista erityisopettajaa.

Loimaalla on **erityisopetus sopimuksia** naapurikuntien kanssa. Sopimukset on päivitetty joulukuussa 2019. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Kosken TI kunnan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät erityisoppilaitaan, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Yhteistyö Kosken TI kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna 2011 tehtyjen sopimusten pohjalta (sopimus päivitettiin vuonna 2020).

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvulle. Toimintaa järjestetään joka päivä Asemanseudun koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Metsämaan koululla, Niinijoen koululla sekä Hirvikosken yhtenäiskoululla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinoititehtävät on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Tukipalveluiden henkilöstön muodostavat esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijoiden opiskeluhoito- ja tukihenkilöstö. Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki tuli voimaan 1.8.2014. Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille.

Perusopetuksessa on vuosittain käynnissä useita erilaisia **hankkeita**, joilla pyritään kehittämään palveluja ja toimintoja. Hankehakemukset ja –raportit käsitellään sivistyslautakunnassa.

Toimintaympäristön muutos

Kouluverkkopäätöksen (27.4.2020) aiheuttamat muutokset palveluverkkoon.

Oppilasmäärän vähenemisen aiheuttamat muutokset tuntikehykseen, opetusryhmien määrään, ryhmäkokoihin ja henkilöstön määrään.

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Erialaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Koronatilanne:

Perusopetus jatkui kevätkauden OKM:n ja THL:n ohjeiden ja suositusten mukaisesti ja toiminnassa noudatettiin kaikkia valtakunnallisia ja maakunnallisia tartuntojen torjumiseksi annettuja ohjeita. Helmikuun lopussa maskisuositus poistui 1-4-luokkalaisilta ja maaliskuun lopulla 5-9-luokkalaisilta. Henkilökunta käytti kokokasvovisiiriä tai kasvomaskia. Henkilökunnan maskisuositus päättyi maaliskuun lopussa. Syyskaudella perusopetus järjestettiin normaaliolojen lainsäädännön mukaisesti. Opetuksen järjestäjää ohjeistettiin varautumaan koronatilanteen jatkumiseen osana normaalia varautumista. Suositeltavaa on ollut jatkaa korona-aikana opittuja hyväksi havaittuja hygieniatoimia. Koronatilanne on aiheuttanut merkittäviä sijaistusjärjestelyjä kouluissa.

Ukrainan tilanne:

Ukrainan tilanteella on ollut vaikutusta perusopetuksen valmistavaan opetukseen. Hirvikosken yhtenäiskoululla on kolme valmistavan opetuksen ryhmää ja Keskuskoululla yksi. Oppilaita valmistavassa opetuksessa oli syksyllä 53 (ukrainalaisia 42). Jatkossa tilanteella on merkittävää vaikutusta S2-opetukseen.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Perusopetuksen oppilailla on oikeus opiskeluhooltoon. Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Opiskeluhooltotyötä tehdään yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Koulujen opiskeluhooltotyön toimintamallit ja periaatteet on kirjattu esi- ja perusopetuksen opiskeluhooltosuunnitelmaan (suunnitelma on päivitetty 6/2021). 1.1.2023 alkaen opiskeluhooltopalvelut siirtyvät hyvinvointialueelle.

Perusopetuksen 5., 8. ja 9. luokkalaiset osallistuvat säännöllisesti kouluterveyskyselyyn. Kyselyn tuloksia hyödynnetään mm. opiskeluhoollolisten yms. palvelujen suunnittelussa. Kouluterveyskyselyt toteutetaan kahden vuoden välein (edellisen kerran vuonna 2021).

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät periaatteet:

Merkittävistä rakenteellisista yms. muutossuunnitelmista järjestetään keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia. Samoin esimerkiksi opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja oppilaita suunnitelman valmisteluvaiheessa.

Perusopetuksen oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintoihin ja ajankohtaisiin asioihin mm. oppilaskunnan ja vanhempainyhdistysten kautta.

Perusopetuksessa toteutetaan säännöllisesti asiakastytyväisyys- yms. kyselyjä. Huoltajille toteutettiin asiakastytyväisyyskysely joulukuussa 2022.

Eryisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkovaikutusten arviointi. Vuoden 2022 aikana ei perusopetuksessa tehty erillisiä ennakkovaikutusten arviointeja, eikä järjestetty keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Koulukuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen. Koulukuljetukset on kilpailutettu vuosille 2021-2024 (+ optio 2025-2026). Kuljetusten hankinta vuositasolla on noin 1,3 milj. euroa.

Loimaan kaupunki on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa seutuhankintoja koskevassa yhteistyösopimuksessa (mm. oppikirja-, askartelu- ja koulutarvike- yms. hankinnat).

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt perusopetuksen kestävä kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa koulun toimintaa.

Koulujen kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Kasvatus ja koulutus ovat avainasemassa ympäristötietoisuuden lisäämisessä ja kestävään elämäntapaan oppimisessa. Koulujen ja oppilaitosten tehtävänä on huolehtia, että kaikenikäisillä kansalaisilla on sellaisia tietoja, taitoja, valmiuksia ja näkemyksiä, että kestävän ja oikeudenmukaisen tulevaisuuden rakentaminen ja kestävään elämäntapaan sitoutuminen onnistuvat.

Loimaan Keskuskoulu on useamman kerran palkittu ns. Vihreällä lipulla, joka on kansainvälinen tunnustus yhteisöille, jotka toimivat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Kuljetusten kilpailutuksessa otettiin huomioon 1.8.2021 voimaan tullut puhtaiden ajoneuvojen direktiivi. Vähäpäästöisistä autoista oli mahdollisuus saada ns. laatupisteitä tai mikäli sopimuskauden aikana hankkii puhtaamman auton, saa korotettua kilometrihintaa.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Vuonna 2021 perusopetuksessa kouluverkko muuttui, kun Kojonkulman ja Virtaan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyi 1.8.2021 alkaen.

Vuonna 2022 jatkettiin käynnissä olevia kehittämishankkeita ja haettiin jatkorahoitusta ja uusiakin hankkeita, mikäli ne olivat palvelujen järjestämisen/kehittämisen kannalta perusteltuja.

Vuosina 2021-2022 oli käynnissä mm. opetusryhmien pienentämiseen ja perusopetuksen tasa-arvon edistämiseen liittyvä hanke, jossa tarjotaan oppilaille lisätukea opiskeluun sekä kehitetään uusiakin tukimuotoja. Loimaan kaupungille myönnettiin valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen **tasa-arvoa** edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen sekä siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja ryhmäkokojen pienentämiseen 163 680 euroa vuosille 2021 - 2022. Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen myönnettiin vuosille 2021-2022 valtionavustusta 112 000 euroa. Molemmat hankkeet ovat saaneet jatkorahoitusta myös vuosille 2023-2024.

Yhtenä merkittävänä kokonaisuutena vuonna 2022 olivat **tieto- ja viestintäteknologian** käyttöön liittyvät hankkeet, joiden tavoitteena on tukea opettajia opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan käyttöön ja digitaalisuuden tarkoituksenmukaiseen hyödyntämiseen opetuksessa. Oppilaille ja henkilöstölle pyritään varmistamaan tasa-arvoiset mahdollisuudet oppia ja kehittää tvt-taitojaan nykypäivän ja tulevaisuuden edellyttämälle tasolle. Opetushallitus on myöntänyt avustusta 19 085 euroa tutoropettajien toimintaan ja osaamisen kehittämiseen sekä 59 185 euroa tutortoiminnan alueelliseen vakiinnuttamiseen. Jälkimmäisessä hankkeessa yhteistyökumppanina oli Someron kaupunki. Hankkeet päättyivät kesäkuussa 2022.

Loimaan kaupunki on saanut lukuvuodelle 2022 - 2023 valtionavustusta 16 000 € **kerhotoiminnan** kehittämiseen. Kehittämistoiminnan tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa, joka vakiintuu osaksi lapsen ja nuoren iltaapäivää. Kerhotoiminnan piiriin pyritään saamaan myös niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole esimerkiksi perheen tuen puuttuessa mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Lisäksi **harrastamisen Suomen malliin** on myönnetty avustusta 50 000 euroa lukuvuodelle 2021-2022. Tälle hankkeelle myönnettiin jatkorahoitusta 45 000 euroa myös lukuvuodelle 2022-2023.

Uusina hankkeina lukuvuonna 2022-2023 käynnistyivät digitaalisten taitojen ja oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyvät hankkeet. Näiden hankkeiden tavoitteena on edistää lasten ja nuorten ymmärrystä, taitoja ja osaamista medialukutaidossa, tvt-taidoissa sekä ohjelmointitaidoissa. Tavoitteena on myös kehittää ratkaisuja ja toimintamalleja, jotka lisäävät oppimisen digitalisaation laatua ja edistävät opetussuunnitelman perusteiden mukaista tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä. Lisäksi Loimaan kaupungille myönnettiin avustusta 160 000 euroa varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022-2024.

Strateginen tavoite	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A2. Loimaa on yritysmyönteinen.					
A2.4. Toteutamme yrittäjyyskasvatusta.	Toimialan sisäinen itsearviointi. Yrityskysely, asiakaspalaute.	Koulujen opetuksessa toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti yrittäjyyskasvatusta (eri oppiaineiden opetuksessa, teemapäivinä, monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa jne.). Loimaalla laaja-alaisissa oppimiskokonaisuuksissa painotetaan kohtaa L6 (Työelämätaidot ja yrittäjyys).	Opetussuunnitelman toteutuminen. Yrittäjyyskasvatukseen liittyvät tapahtumat/toiminnot (määrä, kokemukset, merkitys).	Monialaiset oppimiskokonaisuudet ovat toteutuneet opetussuunnitelman ja koulujen lukuvuosisuunnitelmien. 6.- ja 9.-luokkalaiset ovat osallistuneet yritysylävierailuihin.	Toteutuu
B4. Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä töitä.					
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme ta- louttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa. Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös), talouden tunnusluvut.	Haemme palvelujen/toimintojen kehittämistä tukeviin hankkeisiin rahoitusta. Kouluverkon ja opetuspalvelujen kehittäminen valtuuston hyväksymän kouluverkko selvityksen ja kouluverkkopäätöksen mukaisesti. (mm. oppimisympäristöjen kehittäminen, opetukselle tarkoitukseenmukaiset tilat).	Toteutuneet hankkeet (myönnetty avustus, hankkeen tulokset jne.). Kouluverkkopäätöksen toteuttaminen, palvelujen kehittäminen. Vertailu valtakunnallisiin kustannuksiin (valtakunnallisten kustannusten taso).	Valtionavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen. (haettu 187 040 €, myönnetty 187 040 €). Valtionavustus innovatiivisten oppimisympäristöjen edistämiseen esi- ja perusopetuksessa. (haettu 53 010 €, myönnetty 53 010 €). Valtionavustus esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittämiseen. (haettu 50 800 €, myönnetty 50 800 €). Valtionavustus esi- ja perusopetuksen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi. (haettu 204 250 €, myönnetty 160 000 €).	Toteutuu
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstölinjauksen mukaiset seurantatiedot ja tunnusluvut. Henkilöstömäärä.	Tuntikehystä pienennetään oppilasmäärän vähentyessä ja kouluverkon muuttuessa (ryhmien määrät,	Tuntikehys (2,0-2,1 tuntia/opp.). Henkilöstömäärä (vastaa opetuksen laajuutta).	Tuntikehys lv. 2021-2022 oli 2,0h/opp. ja lv. 2022-2023 on 2,1h/opp. Henkilöstömäärä perustuu tuntikehykseen,	Toteutuu

		jakotunnit, ryhmäkoko) ->vaikutukset henkilöstömäärään/palkkamenoihin.	Ryhmäkoot (valtakunnallisen keskiarvon tasolla).	oppilaiden tuen tarpeeseen ja hanketoiminnan toteuttamiseen.	
C1. Loimaa on hyvinvoivien, omatoimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.					
C1.3. Kannustamme asukkaita monipuoliseen harrastustoimintaan	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA-pistemäärä); THL-sairastavuusindeksi; Koulu-terveyskyselyt.	Monipuolinen kerhotarjonta eri kouluilla. Toiminnalla voidaan osaltaan tukea opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista, tarjota mielekästä tekemistä vapaa-aikaan ja herättää kiinnostusta harrastustoimintaan. Toimintaan haetaan valtionavustusta.	Toteutuneiden kerhojen määrä (40-45 kerhoa). Osallistujamäärät (400-450 opp.). Myönnetty valtionavustus (noin 15 000 euroa).	Lv. 2021-2022 toteutui 42 kerhoa, joissa osallistujia oli noin 400-420. Seuraavana lukuvuonna toteutui 36 kerhoa, joissa osallistujia oli 340-360. Valtionavustus kerhotoiminnan tukemiseen. (haettu 22 540 €, myönnetty 16 000 €). Valtionavustus harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen. (haettu 53 520 €, myönnetty 45 000 €).	Toteutuu
C2.3. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.	Asukas- ja asiakastytyväisyysarviointi/-mittaukset	Asiakaskyselyn toteuttaminen sekä toimintatapojen kehittäminen kyselyn tulosten perusteella.	Asiakastytyväisyyskysely (vastausten keskiarvo 3,3-3,5, asteikolla 1-4).	Asiakaskysely toteutettiin joulukuussa 2022 (vastausten keskiarvo 3,4).	Toteutuu

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Kouluverkon muuttuminen on vaikuttanut henkilöstön määrään, mutta eläköitymisten ja määräaikaisten työ- ja virkasuhteiden takia lakkautettujen yksiköiden henkilöstö on ollut mahdollista sijoittaa toisiin yksiköihin.

Oppilasmäärän väheneminen sekä tarve pienentää tuntikehystä ja vähentää opetusryhmiä vaikuttaa myös opettajamäärään ja opettajien työtunteihin. Joillakin opettajilla voi olla haastetta saada opetusvelvollisuus täyteen ja toisaalta pitää opettaa useammalla koululla. Näillä voi olla jatkossa vaikutusta opettajien pysyvyyteen ja uusien henkilöiden rekrytointiin. Oppilasmäärän väheneminen, taloustilanne, palveluverkon muutokset yms. osaltaan kuormittavat henkilöstöä ja aiheuttavat myös haastetta henkilöstösuunnitteluun.

Henkilöstön osaamista on tuettu mm. kehittämishankkeisiin liittyvillä koulutuksilla. Lisäksi olemme vuonna 2022 hankineet ns. nepsy-valmentaja koulutusta neljälle opettajalle. Nämä koulutukset jatkuvat myös vuonna 2023.

Oppilaiden tuen tarve vaikuttaa koulunkäynninohjaajien määrään ja resurssitarve vaihtelee vuosittain (ja lukuvuoden aikanakin) merkittävästi.

Opettajista muodollinen kelpoisuus on 96 %:lla ja koulunkäynninohjaajista 98 %:lla. Henkilöstöstä määräaikaisessa virka- tai työsuhteessa on noin 26 %. Määräaikaisuudet perustuvat lähinnä sijaisuuksiin ja tehtävien hoidon järjestelyihin.

Seuraavassa taulukossa olevassa henkilöstömäärässä näkyy kouluverkkomuutoksen aiheuttama vähennys opettajien määrässä. Toisaalta tarve järjestää perusopetuksen valmistavaa opetusta on edellyttänyt neljän opettajan lisäystä (päätoimiset tuntiopettajat). Päätoimisten tuntiopettajien määrässä näkyy myös hankerahoituksella palkattu resurssiopettaja. Ohjaajaresurssin tarve vaihtelee oppilaiden tuen tarpeen mukaan lukuvuosittain ja lukuvuoden sisälläkin (7-8 ohjaajan palkkamenot kohdentuvat vieraskuntalaisten oppilaiden avustamiseen).

Koronatilanne on aiheuttanut merkittävää sijaistarvetta ja riittävän henkilöstöresurssin varmistaminen on ajoittain ollut ongelmallista.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtalaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on erityisopettajien tehtäviin. Määräaikaisten tehtävien täyttämässä on ollut haasteita.

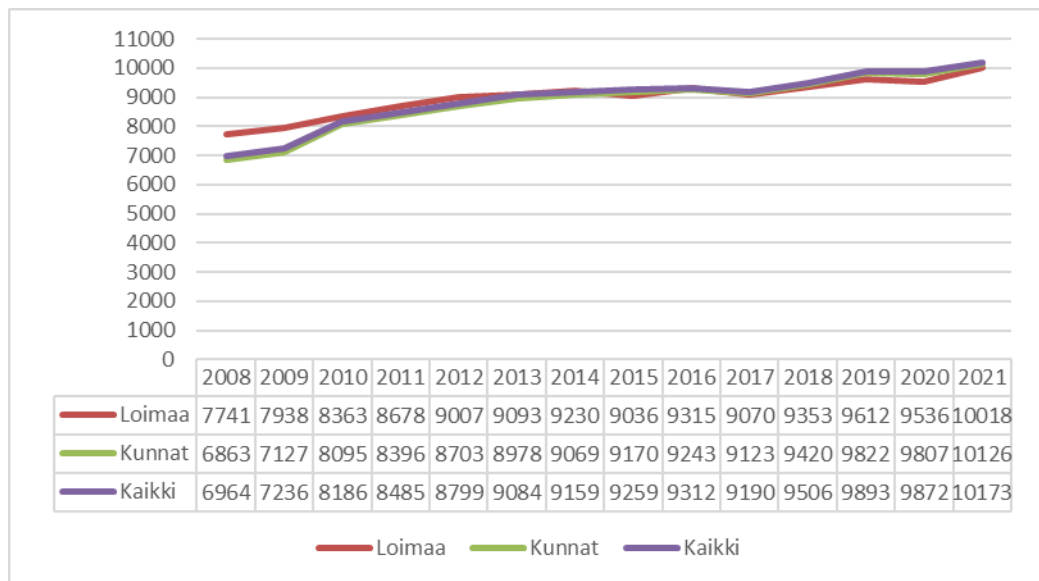
Opiskeluhoitohenkilöstö (kuraattorit ja psykologit) siirtyvät 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle.

Huhtikuussa 2022 henkilöstöresurssi oli 192,5 htv, elokuussa 194 htv ja joulukuussa 194 htv.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Sivistysjohtaja	1	1	1
Palvelusihteeri	5	5	5
Rehtori	4	4	4
Luokanopettaja	51	52	51
Lehtori	30	30	30
Pt. tuntiopettaja	20	18	23
St. tuntiopettaja	0	0	0
Erityisluokanopettaja	14	14	14
Erityisopettaja	8	8	8
Esikoulun opettaja	0	0	0
Koulunkäynninohjaaja	48	46	48
Apip-toiminnan ohjaaja	4	4	4
Koulukuraattori	3	3	3
Koulupsykologi	3	3	3
Perusopetus (yhteensä)	191	188	194

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p><i>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</i></p> <p>Loimaan kaupungin perusopetuksessa on kahdeksan koulua. Kouluverkon muutoksen jälkeen tilojen käyttö on tehostunut. Koulujen tämänhetkinen vapaa kapasiteetti mahdollistaa tarvittaessa oppilasmäärän lisääntymisen.</p> <p>Asemanseudun, Kauhanojan ja Niinijoen koulujen tiloissa on myös varhaiskasvatusta.</p> <p>Koulukiinteistöissä on ajoittain esiintynyt sisäilmaongelmia (mm. Hirvikosken yhtenäiskoulu ja Kirkonkylän koulu). Yhtenäiskoululla ja Kirkonkylän kouluilla tehtiin vuonna 2019 sisäilmakorjauksia. Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla toteutettiin keväällä 2021 sisäilmaseurantaa (ns. Luokkahenki). Sivistyslautakunta päätti syyskuussa 2021 ottaa ko. palvelun käyttöön laajemminkin. Sopimus mahdollistaa 50 - 55 luokkatilan seurannan kerrallaan ja tarkoitus on toteuttaa seurantaa kaikilla kouluilla tietyn aikataulun mukaisesti. Keväällä 2022 sisäilmaseuranta on ollut käynnissä Keskuskoululla, Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Syksyllä seuranta on laajennettu Asemanseudun koululle ja Kirkonkylän kouluun.</p> <p>Kouluverkko muutos on edellyttänyt Puistokadun koululla jonkin verran muutostöitä (mm. kotitalousluokka, käsityötilat) ja osan nykyisten lukiotilojen (neljä luokkaa) siirtämistä Puistokadun koulun käyttöön.</p> <p>Kouluverkko selvityksen mukaan koulukäytössä säilyviin kiinteistöihin on perusteltua tehdä suunnitelmat kunnossapitotoimista ja korjaustarpeista, jotta kiinteistöt olisivat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset. Vuosina 2022-2023 tulisi suunnitella Hirvikosken yhtenäiskoulun korjausten (2019) jatkaminen, Puistokadun koulun käsityötilan ja piha-alueen kunnostaminen, Asemanseudun koulun vanhan osan kunnostaminen sekä Keskuskoulun ns. kakkosvaiheen toteuttaminen (liikuntatila, ruokala, apip-tilat). Puistokadun koulun käsityötilan tarveselvitystä on tehty, mutta muuten edellä mainitut suunnitelmat eivät vuonna 2022 juurikaan edenneet.</p>

Palvelujen ostot	<p><i>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</i></p> <p>Opetuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetusten hankinta. (n.1 300 000 euroa/vuosi). Kuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2021-2024 (+ kaksi optiovuotta). Kuljetusten hintatason nousu kilpailutuksessa, kouluverkko muutos ja polttoaineen merkittävä hinnannousu ovat kasvattaneet kuljetuskustannuksia. Sivistyslautakunta päätti 25.5.2022 korottaa maaliskuu-toukokuun osalta hintoja 0,14 euroa/km ja 29.9.2022 elokuusta joulukuun osalta 0,10 euroa/km.</p> <p>Palvelujen ostoihin kirjataan myös lukiokoulutuksesta aiheutuvat kustannukset eli todellisten kustannusten ja valtionosuuden välinen erotus (noin 500 000 - 600 000 euroa/vuosi).</p>																																																																																
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p><i>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</i></p>																																																																																
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p><i>Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.</i></p> <table border="1" data-bbox="376 730 1278 1431"> <thead> <tr> <th>PERUSTIEDOT</th> <th></th> <th>TP 2021</th> <th>TA 2022</th> <th>TP 2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="11">Oppilaat kouluittain (TA 2022 keskiarvo syyskuu 2021 ja arvio syyskuu 2022)</td> <td>Asemanseudun koulu</td> <td>64,5</td> <td>65</td> <td>62</td> </tr> <tr> <td>Kauhanojan koulu</td> <td>58,5</td> <td>54</td> <td>54,5</td> </tr> <tr> <td>Keskuskoulu</td> <td>385,5</td> <td>372</td> <td>374</td> </tr> <tr> <td>Kirkonkylän koulu</td> <td>7+106</td> <td>113</td> <td>109</td> </tr> <tr> <td>Kojonkulman koulu</td> <td>1+17*</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Metsämaan koulu</td> <td>7+50</td> <td>49</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Niinijoen koulu</td> <td>38,5</td> <td>39</td> <td>37,5</td> </tr> <tr> <td>Virttaan koulu</td> <td>6,5*</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Alastaron yläaste</td> <td>42,5*</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Puistokadun koulu</td> <td>286</td> <td>320</td> <td>313,5</td> </tr> <tr> <td>Hirvikosken yhtenäiskoulu</td> <td>415</td> <td>415</td> <td>416,5</td> </tr> <tr> <td rowspan="5">Oppilaat perusopetuksessa</td> <td>Oppilaat yht.</td> <td>15+1470</td> <td>1427</td> <td>1417</td> </tr> <tr> <td>Yleisopetus</td> <td>1355</td> <td>1322</td> <td>1314</td> </tr> <tr> <td>Luokkamuotoinen erityisopetus</td> <td>115</td> <td>105</td> <td>103</td> </tr> <tr> <td>Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet</td> <td>347</td> <td>390 - 400</td> <td>322</td> </tr> <tr> <td>Tehostetun tuen oppilaat</td> <td>212</td> <td>210 - 215</td> <td>212</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Vieraskuntalaisia</td> <td>Perusopetus</td> <td>4,0 %</td> <td>3,5 %</td> <td>2,9 %</td> </tr> <tr> <td>Erityisopetus</td> <td>13,5 %</td> <td>14,5 %</td> <td>14,5 %</td> </tr> </tbody> </table> <p>* koulun toiminta päättyy 1.8.2021. Kojonkulman koululta oppilaat siirtyvän pääosin HYK:iin, Virttaalta Kirkonkylän kouluun ja Alastaron yläasteelta Puistokadun koululle.</p> <p>**luvuissa eivät ole mukana valmistavan opetuksen oppilaat, joita lv. 2022-2023 on ollut noin 50 (Keskuskoulu ja HYK).</p> <p>Perusopetuksen käyttökustannukset 2008 - 2021 (OPH:n raportit):</p>	PERUSTIEDOT		TP 2021	TA 2022	TP 2022	Oppilaat kouluittain (TA 2022 keskiarvo syyskuu 2021 ja arvio syyskuu 2022)	Asemanseudun koulu	64,5	65	62	Kauhanojan koulu	58,5	54	54,5	Keskuskoulu	385,5	372	374	Kirkonkylän koulu	7+106	113	109	Kojonkulman koulu	1+17*	-	-	Metsämaan koulu	7+50	49	50	Niinijoen koulu	38,5	39	37,5	Virttaan koulu	6,5*	-	-	Alastaron yläaste	42,5*	-	-	Puistokadun koulu	286	320	313,5	Hirvikosken yhtenäiskoulu	415	415	416,5	Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	15+1470	1427	1417	Yleisopetus	1355	1322	1314	Luokkamuotoinen erityisopetus	115	105	103	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	347	390 - 400	322	Tehostetun tuen oppilaat	212	210 - 215	212	Vieraskuntalaisia	Perusopetus	4,0 %	3,5 %	2,9 %	Erityisopetus	13,5 %	14,5 %	14,5 %
PERUSTIEDOT		TP 2021	TA 2022	TP 2022																																																																													
Oppilaat kouluittain (TA 2022 keskiarvo syyskuu 2021 ja arvio syyskuu 2022)	Asemanseudun koulu	64,5	65	62																																																																													
	Kauhanojan koulu	58,5	54	54,5																																																																													
	Keskuskoulu	385,5	372	374																																																																													
	Kirkonkylän koulu	7+106	113	109																																																																													
	Kojonkulman koulu	1+17*	-	-																																																																													
	Metsämaan koulu	7+50	49	50																																																																													
	Niinijoen koulu	38,5	39	37,5																																																																													
	Virttaan koulu	6,5*	-	-																																																																													
	Alastaron yläaste	42,5*	-	-																																																																													
	Puistokadun koulu	286	320	313,5																																																																													
	Hirvikosken yhtenäiskoulu	415	415	416,5																																																																													
Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	15+1470	1427	1417																																																																													
	Yleisopetus	1355	1322	1314																																																																													
	Luokkamuotoinen erityisopetus	115	105	103																																																																													
	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	347	390 - 400	322																																																																													
	Tehostetun tuen oppilaat	212	210 - 215	212																																																																													
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	4,0 %	3,5 %	2,9 %																																																																													
	Erityisopetus	13,5 %	14,5 %	14,5 %																																																																													

Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistöhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

Vertailutietoja (v. 2021) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetus-tunnit/opp	Opetus €/tunti	Kuljetusoppilaat	Kuljetus €/opp	Ruokailu €/opp/pv	Yhteensä €/opp
Forssa	1 334,5	69	84	218,5	2 089	3,12	10 834
Kauhajoki	1 250,5	58	95	430	2 184	4,35	10 315
Lieto	2 506,5	63	70	542,5	1 134	2,99	8 007
Loimaa	1 423,5	78	79	578	1 862	3,25	10 018
Naantali	1 906,5	69	77	349	2 334	3,67	9 511
Uusikaupunki	1 326,5	77	83	362	957	3,20	11 030
Kunnat yhteensä	520 549	70	75	104 750	1 911	2,92	10 126

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehys) ja kuljetuskustannukset ovat merkittävimmät tekijät, jotka nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia Loimaalla. Viime vuosina Loimaan ero keskimääräisiin oppilaskohtaisiin kustannuksiin on pienentynyt, mikä perustuu lähinnä tuntikehysten vähentämiseen. Pinta-alalta laajassa kunnassa koulukuljetusten kustannukset ovat joka tapauksessa jatkossakin merkittävät. Tämän takia kustannuksissa on ongelmallista päästä valtakunnalliselle tasolle, mutta vuosina 2017 - 2021 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset ovat olleet alle valtakunnan keskiarvon.

Palveluihin ja toimintaan liittyvät

Strategiset riskit

olennaiset riskit ja niiden hallinta	<p>1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. opetussuunnitelmien muutokset, oppivelvollisuuden laajentaminen yms.). Muutokset edellyttävät ennakointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.</p> <p>2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.</p> <p>Taloudelliset riskit</p> <p>1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.</p> <p>2. Hankerahoituksen väheneminen. Opetuspuolella on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.</p> <p>Toiminnalliset riskit</p> <p>1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.</p> <p>2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.</p> <p>3. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuva, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.</p>
Muut perustelutiedot	(Empty cell)

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut	
Vuosi 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Kouluverkon uudistaminen (vaikutus mm. tuntikehykseen, henkilöstömäärään). 300 000 euroa. • Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista 2022 - 2024. • Palkankorotusten vaikutus (2 %) 160 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 60 000 €. • Kotikuntakorvausten väheneminen (vieraskuntalaisten oppilaiden määrän väheneminen) 300 000 euroa. • Hanketoiminta on otettu huomioon siinä laajuudessa kuin hankkeista on tällä hetkellä päätöksiä.

Arviointikohde	Mittari	TP 2021	TA 2022	Tot 2022
Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetuksessa	11,5	11,3	11,3
	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	186	180	184
	30.9. jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäävät/edellisenä keväänä 9.luokan päättötodistuksen saaneet	0 %	0 %	0 %
	Perusopetuksen käyttökustannukset (yleis- ja erityisopetus) € / opp	9 260	9 150	9 540
	Perusopetuksen laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	Kyselyä ei ole toteutettu.	3,3-3,5	3,4
	Oppilasmäärä/opetusryhmä	16,7 18,1 16,4	17-18 18-19 16-17	16,1 18,0 15,8
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 1-2-luokat	133	145	131
	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 3-9-luokat	30	30	27
	Ohjaustuntien määrä/vko	405	410	405

Perusopetus ja keskiasteen koulutus (Ulkoiset erät)	TP 2021	TA2022	MTA2022	TP2022	Toteuma %	Erotus (TA vs TOT)
TULOSLASKELMA						
Toimintatuotot	1 495 430	1 300 100	1 350 100	1 391 236	103,0	-41 136
Toimintakulut	-13 279 149	-12 664 256	-13 484 256	-13 970 741	103,6	486 485
Toimintakate	-11 783 719	-11 364 156	-12 134 156	-12 579 505	103,7	445 349

Perusopetuksen toimintatuotot ylittyivät noin 41 000 euroa budjetoidusta summasta. Erityisesti hankerahoitusta saatiin arvioitua enemmän. Vuoteen 2021 verrattuna toimintatuotot vähenivät noin 104 000 euroa. Eniten vähennystä (noin 270 000 euroa) oli kotikuntakorvauksissa (vieraskuntalaisten oppilaiden osuuden pieneneminen), mutta vastaavasti hankerahoitus lisääntyi noin 180 000 eurolla.

Perusopetuksessa toimintakulut ylittyivät noin 486 000 euroa. Henkilöstökulut ylittyivät noin 156 000 euroa. Tämä selittyy arvioitua suuremmalla henkilöstömäärällä (oppilaiden tuen tarve, valmistava opetus, hanketoiminta yms.) ja merkittävästi kasvaneilla sijaisuuskuluilla (koronatilanne). Palvelujen ostojen ylitys (noin 350 000 euroa) perustuu lähinnä erilaisten asiakaspalvelujen ostojen ylittymiseen (ns. lukiokoulutuksen maksuosuus, muissa kunnissa opiskelevien oppilaiden maksuosuus) sekä kuljetuskustannusten kasvuun (polttoaineen hinnannousun kompensatio). Aine- ja tarvikemenot sekä muut toimintakulut alittuivat noin 20 000 euroa.

Vuoteen 2021 verrattuna toimintakulut lisääntyivät noin 691 000 euroa. Henkilöstömenojen kasvu on noin 274 000 euroa (erityisesti henkilöstölisäys, sijaisuuskulut, hanketoiminta, palkankorotusten vaikutus) ja palvelujen ostojen noin 426 000 (asiakaspalvelujen ostot, matkustus- ja kuljetuskustannukset). Sen sijaan aine- ja tarvikemenot sekä muut toimintakulut vähenivät noin 9 000 euroa.

Vapaa-aikapalvelut

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Vapaa-aikapalvelut

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa. Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan myöntämällä avustuksia ja osoittamalla tiloja niiden toimintojen järjestämiseen.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolaitos koostuu pääkirjastosta sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoista. Kirjasto tekee yhteistyötä kirjastopalveluiden laadun varmistamiseksi muiden kirjastojen kanssa seutu-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

Kirjastopalvelut on tarkoitettu koko väestölle. Keskeinen tavoite on, että kaikki käyttäjät huolimatta mahdollisista toimintarajoitteista voivat hyödyntää kirjaston palveluja. Kirjastopalveluiden saavutettavuutta tuetaan selko- ja isotekstisten kirjojen teemahyllyllä, kirjaston kotipalvelulla ja yhteistyöllä Celia-kirjaston kanssa. Kirjasto välittää Celian palveluja asiakkaille, joiden on vaikea lukea tavallista kirjaa, ja opastaa palvelun käytössä.

Asiakkaiden opastaminen tiedonhallintataitoihin on yksi kirjaston ydintehtävistä. Opastusta järjestetään sekä henkilökohtaisena opastuksena että ryhmille. Lukemiskulttuuria edistetään vaihtuvien kirjanäyttelyin ja erilaisten luku- ja kirjallisuuspöytäkirjojen avulla. Kouluille tarjotaan kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia palveluja.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyyskuntatoiminnasta ja matkailuun liittyvistä tehtävistä. Avustuskohteita ovat mm. Suomen maatalousmuseo Sarka, Loimaan seudun teatteriyhdistys, kulttuuriyhdistykset ja kylät.

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitalaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen sekä näyttelytoiminta. Kulttuuripalvelut vastaavat Loimaan Taidetalon, Alpo Jaakolan patsaspuiston, kuivurigallerian ja Vesikosken myllyn toiminnasta sekä Heimolinnan juhlatilan vuokrauksesta. Lisäksi kulttuuripalvelujen vastuulla on toritoiminta.

Liikuntapalveluiden perustehtävänä on tuottaa ja kehittää eri hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia liikumis-, liikunta- ja vapaa-ajan palveluita.

Kuntien liikuntatoiminnan perustehtävää linjaa liikuntalaisissa asetettu ohjeistus. Liikuntalain tarkoituksena on mm. edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle kehittämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tuemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät sekä kehittämällä paikallista ja kuntien välistä sekä alueellista yhteistyötä.

Painopisteinä ovat erityisliikunta, ikäihmiset, lapsiperheiden liikunta sekä liikuntaneuvonta. Tavoitteena on motivointi elinikäiseen liikuntaan, terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matalan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen yms. kautta.

Uimahalli Vesihovi on ”vauvasta vaariin” kuutena päivänä viikossa vesiliikuntapalveluja tuottava seutukunnallinen ohjatun liikunnan ja omaehtoisen virkistyksen keidas. Vesihovin ja Hirvihovin kunto- ja voimailusalin markkinointiin ja asiakaslähtöiseen palvelujen kehittämiseen panostamalla pyritään kävijämäärän kasvamiseen.

Saviseudun kunnat järjestävät yhdessä eri vuodenaikoihin kohdistuvia ”Saviseutu liikkuu” kampanjoita, joiden tavoitteena on innostaa kuntalaisia omaehtoiseen liikuntaan ympäri vuoden.

Neljän kunnan yhteisen Harjureitin kehitystyötä jatketaan ja markkinointia tehostetaan, jotta se palvelisi jatkossa yhä monipuolisemmin eri käyttäjäryhmiä ympärivuotisessa ulkoilukäytössä.

Nuorisopalveluiden tehtävänä tuottaa nuorisolain edellyttämiä palveluita nuorille (alle 29-vuotiaille). Nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotoiminnalle, järjestää itse toimintaa, tukee nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten ja heidän perheiden kanssa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa. Tätä tarkoitusta varten kehitetään edelleen nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotiloilla alakoululaisille (3-6 lk), yläkouluikäisille sekä toisen asteen opiskelijoille tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia, retkiä ja leirejä. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille ennalta ehkäiseviä palveluja.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Sen toiminta on yhdistetty paikalliseen LAPE -ryhmään (lapsiperheiden kehittämisohjelma). Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostona.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä ja Loimaa toimii näiden kuntien etsivän nuorisotyön koordinaattorina.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia. Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seutukunnallisen, alueellisen ja paikallisen kurssitarjonnan saavuttamiseksi.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa. Tilauskoulutusta ja muuta maksupalvelukoulusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Musiikkiopisto järjestää laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Taiteenaloja ovat musiikki ja tanssi. Osana opetusta ovat myös musiikkiin ja tanssiin liittyvät tilaisuudet ja tapahtumat, joita musiikkiopisto järjestää. Oppilaat oppivat musiikin ja tanssin tietoja ja taitoja. Kaikki kuntalaiset voivat saada merkityksellistä sisältöä vapaa-ajaksi elämänlaatua parantamaan.

Musiikkiopistossa on mahdollista opiskella monipuolisesti eri instrumenttien soittoa sekä laulua. Instrumenttiopetuksen lisäksi opintokokonaisuuteen kuuluvat musiikin hahmotusaineiden opiskelu sekä yhteismusisointi erilaisissa yhtyeissä tai kuoroissa. Musiikkileikkikoulu on alle kouluikäisille tarkoitettua musiikillista valmennusta sekä lapsen kasvua tukevaa toimintaa.

Tanssilinjalla opettavina aineina ovat baletti, nykytanssi ja lastentanssi.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jonka tarkoituksena on tarjota kaikille halukkaille, iästä ja aikaisemmista musiikkiopinnoista riippumatta, mahdollisuus musiikinopiskeluun.

Toimintaympäristön muutos

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Alastaron yläasteen oppilaiden siirto Puistokadun koululle syksyllä 2021 antaa päiväaikaan tilaa Alastaro-hallille, mutta ruuhkauttaa puolestaan liikuntahallin päiväkäyttöä entisestään.

Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Koronatilanne:

Vapaa-aikapalvelut ovat toimineet alkuvuodesta alkaen joitakin rajoitustoimia lukuun ottamatta normaalisti. Korona-ajan rajoitukset näkyivät vuoden 2022 aikana toimintojen ja tapahtumien kävijämäärissä. Vapaa-aikapalveluissa koronaepidemiasta palautuminen ja asiakkaiden saaminen takaisin palvelujen piiriin vaatii oman aikansa. Henkilöstön poissaoloilla on ollut jonkin verran vaikutusta palvelujen järjestämiseen.

Ukrainan tilanne:

Ukrainan tilanteella ei ole ollut erityistä vaikutusta vapaa-aikapalveluihin. Ukrainalaisia nuoria on jonkin verran käynyt nuorisotiloilla ja ukrainalaisia on ollut myös uimahallin ja kuntosalin käyttäjinä.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutus:

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä järjestämällä monipuolista ja virikkeellistä toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Viimeaikaisten tutkimusten (ks. esim. Laitinen, M. 2013, Manninen, J. 2016 ja 2018) mukaan kirjasto-, liikunta- ja kansalaisopistopalvelut ovat yhteiskunnallisia investointeja, joihin kuntien kannalta liittyy selkeä sosiaalinen tuottavuus. Näihin palveluihin kohdenneet resurssit tuottavat kuntataloudelle euroissa mitattuna moninkertaiset hyödyt mm. ennalta ehkäisemällä kuntalaisten fyysistä ja psyykkistä sairastumista sekä vähentämällä syrjäytymistä. Aikuisiällä tapahtuvan opiskelun on todettu myös kasvattavan kuntalaisten osaamispääomaa ja aktiivista kuntalaisuutta edistävää sosiaalista pääomaa.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin:

Vapaa-aikapalveluissa toteutetaan säännöllisesti erilaisia asiakastytyväisyyskyselyjä.

Seurojen ja yhdistysten kanssa käytävä vuoropuhelu on säännöllistä.

Nuorisovaltuusto on loimaalaisten nuorten vaikuttajaelin, joka pyrkii edistämään loimaalaisille nuorille tärkeitä asioita, parantamaan loimaalaisten nuorten viihtyvyyttä, osallistumaan kunnallisten luottamuselinten toimintaan ja samalla oppimaan kunnallista päätöksentekoa ja demokratiaa.

Nuorisoparlamentin (joka 3. vuosi) tavoitteena on kuulla nuoria oman kotiseudun palveluiden ja elinympäristöjen kehittämiseksi. Nuorisoparlamentti toimii demokratiakasvatuksen välineenä, nuorten osallisuuden, aktiivisuuden ja vaikuttamisen tukena. Seuraavan kerran parlamentti järjestetään vuonna 2024.

Nuorisotalojen talotoimikunnat vaikuttavat nuorisotalojen sisällön kehittämiseen, sekä päättävät osaltaan nuorisotalaan suunnattujen toimintabudjetin käytöstä. Talotoimikunnat tukevat nuorten osallisuutta ja mahdollistavat nuorten kuulemisen heidän lähiyhteisöissään.

Vuonna 2022 osallistuva budjetointi toteutettiin nuorisopalvelujen ja nuorisovaltuuston toimesta. Teemana oli lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Nuorille suunnatun kyselyn perusteella päätettiin hankkia kaksi skeittiramppia, jotka asennetaan keväällä 2023 citynuokkarin pihalle.

Eryteisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkovaikutusten arviointi. Vuoden 2022 aikana vapaa-aikapalveluissa ei tehty erillisiä ennakkovaikutusten arviointeja, eikä järjestetty keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Toimivat vapaa-aikapalvelut ovat vetovoimatekijä potentiaalisille muuttajille.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Opistojen kehittämistyössä otetaan huomioon kestävän kehityksen sosiaalinen ulottuvuus.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Vapaa-aikapalveluissa osallistutaan aktiivisesti erilaisiin kehittämishankkeisiin, joilla palveluja ja toimintoja kehitetään vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Hankerahoituksella on merkittävä rooli toimintojen järjestämisessä.

Liikunnallisen elämäntavan paikallista kehittämisavustusta on myönnetty 13 500 euroa. Hankkeen tavoitteena on ollut kehittää eri ikäryhmien liikuntaa sekä edistää omatoimista liikuntaa, arkiliikuntaa ja työpaikkaliikuntaa. Hankkeelle on myönnetty jatkorahoitusta 15 000 euroa vuodelle 2023.

Nuorisopalveluissa on useamman vuoden jatkunut etsivän nuorisotyön hanke, johon olemme vuosittain saaneet avustusta 45 000 euroa. Vuonna 2022 oli käynnissä myös koulunuorisotyön hanke, jonka tavoitteena oli kouluissa tehtävän nuorisotyön vahvistaminen. Avustuksella pyrittiin vähentämään koronapandemian aikaisten rajoitustoimien kielteisiä vaikutuksia sekä vahvistamaan nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kiinnittymistä kouluuyhteisöön. Avustusta myönnettiin 41 000 euroa. Loppuvuodesta 2022 hankkeelle myönnettiin jatkorahoitusta 35 000 euroa vuodelle 2023. Lisäksi nuorisopalveluilla on ollut European Solidarity Corps – hanke, joka mahdollistaa kansainvälisen vapaaehtoisuustoiminnan Loimaalla.

Musiikkiopistolla oli vuonna 2022 ns. PETI-hanke (pedagogiset tilat), johon avustusta myönnettiin 26 451 euroa. Hankkeen aikana musiikkiopiston oppimisympäristöjä uudistettiin (it-tuettu opetus, opetusmenetelmien monipuolistaminen) ja päivitettiin musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelma. Musiikkiopistolle on myönnetty Erasmus+ -akreditointi vuosille 2022-2027.

Loimaan työväenopistolla oli vuonna 2022 käynnissä taiteen perusopetuksen kehittämistyöhön liittyvä hanke, johon myönnettiin avustusta 25 500 euroa. Hankkeen aikana päivitettiin kuvataiteen ja teatteritaiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelmat. Hankkeen tavoitteena oli taiteen perusopetuksen laadun kehittäminen arvioinnin laaturikirjan avulla, toimintakulttuurin kehittäminen ja vahvistaminen sekä taiteen perusopetuksen imagon, tunnettavuuden ja arvostuksen vahvistaminen.

Sopimus Loimaan seudun musiikkiopiston ylläpitämisestä päivitettiin vuoden 2022 alkupuolella. Yhteistyökuntina ovat Oripään, Punkalaitumen, Pöytyän ja Ypäjän kunnat sekä uusina Auran ja Kosken TI kunnat.

Kulttuuripalvelujen osalta tärkeimpänä uudistuksena olisi Taidetalon aukioloaikojen laajentaminen ja museopalvelun saavutettavuuden parantaminen. Tämä edellyttäisi torivalvonnan siirtämisen pois kulttuuripalveluilta, jolloin henkilöresurssi saataisiin kohdennettua museon yleisöpalvelutehtäviin. Taidetalon aukioloaikoja laajennettiin vuoden 2022 alusta ja palaute on ollut erittäin myönteistä. Vuoden 2022 aikana tehtiin kulttuuripalvelujen henkilöstöorganisaatioon muutoksia, jotka osaltaan tukevat hakeutumista museoiden valtionavun piiriin.

Varsinais-Suomen liitto ja Turun kaupunki koordinoivat OKM:n rahoittamaa, koko Varsinais-Suomen kattavaa Varsinaista kulttuuria -hanketta (VARKU). Hankkeen puitteissa seutukunnille palkataan seututaiteilijoita 3kk:n työsuhteisiin.

Loimaan seutukunnalle palkattiin sanataiteilija ajalle 3.10.-31.12.2022. Taiteilijan työpanos katetaan hankerahoista, kunnat vastaavat materiaalikuluista ja tarjoavat tilat käyttöön.

Yksi kesän 2022 ilmiöstä Loimaalla oli Sakari Peltolan näyttely Story of Zon kaupungintalolla. Näyttely oli avoinna kesä-elokuussa ja sitä kävi katsomassa yhteensä 2 200 henkilöä. Kulttuuripalvelut vastasivat näyttelyvalvonnasta ja markkinoinnista.

Kirjastopalveluselityksessä esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja palvelujen kehittäminen. Kirjastopalveluselityksessä esitetyt toimenpiteet eivät vuonna 2022 edenneet (mm. tarvittavien laitteiden kilpailutusten aikataulu).

Opistojen kehittämistyössä tavoitteena on päivittää toimintatapoja, hyödyntää digitalisaatiota sekä laajentaa verkostoja paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti toiminnan hyvinvointivaikutuksien vahvistamiseksi.

Strateginen tavoite	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.					
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköinen asiointin palvelujen määrä.	Uuden sähköisen tilanhallintajärjestelmän hankinta ja käyttöönoton valmistelu. Opistojen oppilashallinto-ohjelman tehokkaampi hyödyntäminen. Opistojen oppimisympäristöjen digitalisoiminen.	Ohjelman hankinta ja käyttöönoton valmistelutoimenpiteet. Työtehtävien tehostaminen/asiakaspalvelun parantaminen. Opetuksen laadun parantaminen (ajanmukaistaminen, monipuolistaminen jne.).	Ohjelmavaihtoehtoja on kartoitettu, mutta hankintaa ei ole tehty. Musiikkiopiston uusi opetussuunnitelma on oppilashallintojärjestelmän sisällä, huoltajat ja oppilaat voivat reaaliaikaisesti seurata opintojen edistymistä. Musiikkiopiston oppimisympäristöjä digitalisoitiin osana kehittämishanketta.	Toteutuu osittain ☐
C1. Loimaa on hyvinvoivien, omatoimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.					
C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennakkoivasti	Asukas- ja asiakastytyväisyysarviointi/-mittaukset.	Mellilänjärven kehittämisuunnitelman jatkovalmistelu ja 1. vaiheen toteutus Kalikan kehittäminen (palvelemaan monipuolisesti kuntalaisia). Liikuntatilojen- ja -alueiden hoitosuunnitelman laatiminen yhteistyössä teknisen palvelualan kanssa.	Valmistuneet suunnitelmat. Suunnitellut toimenpiteet ja niiden toteuttaminen.	Mellilänjärven osalta alustavia suunnitelmia on tehty. Liikuntatilojen ja -alueiden hoitosuunnitelman laatiminen on käynnissä. Luonnosta on käsitelty sivistyslautakunnassa 29.9.2022. Suunnitelman on tarkoitus valmistua keväällä 2023 aikana.	Toteutuu osittain ☐
C1.2. Korostamme liikunnan merkitystä ja tuemme	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA-pistemäärä), THL-	Liikkumisreseptin käyttöönotto yhteistyössä terveyspalvelujen kanssa.	Toteutuneet ryhmät/asiakasmäärä. Asiakaspalaute.	Liikuntaneuvontaa on toteutettu osana normaalia toimintaa sekä Voimaa vanhuuteen	Toteutuu osittain ☐

kaikenikäisten liikkumista.	sairastavuusindeksi, kouluterveyskyselyt.	Liikuntaneuvonnan kehittäminen. Työväenopiston ikäihmisille suunnatut liikunta- ja kehonhuoltokurssit. Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin tukemiseen ja aktiiviseen harrastamiseen kaupungissa on tarjolla liikuntapalvelujen ja vapaan sivistystyön tarjoamat monipuoliset matalan kynnyksen ryhmät.		mentorointiohjelman yhteydessä. Työväenopiston liikuntaryhmiä on kokoonnut eri puolilla kaupunkia (lähipalvelu). Liikuntapalveluissa on järjestetty ikäihmisten tuolijumppia ja hyvän olon liikuntaryhmiä. Erityisesti on panostettu ikäihmisten kuntosaliharjoittelun alkeiskursseihin.	
C3. Loimaalla et ole yksin.					
C3.3. Kokeilemme rohkeasti uusia ja osallistavia toimintatapoja ja välineitä elämisen laadun sekä hyvinvoinnin parantamiseksi.	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot, asiakastytyväisyysarviointi/-mitaukset.	Kehitämme kotona asuvien mahdollisuutta itsenäisen kuntouttavan liikunnan toteuttamiseen teknologiaa hyödyntäen. Teknologian hyödyntäminen monipuolisen liikuntamateriaalin tuottamisessa sekä tarjolla olevien kirjasto- ja kulttuuripalvelujen hyödyntämisessä.	Käyttäjämäärä (50-60). Käyttäjien testaukset ja kokemukset.	Toimintaa on toteutettu osana liikuntaa ja digiä loimaalaisille hanketta. Toiminnassa on ollut mukana 57 asiakasta.	Toteutuu

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Vapaa-aikapalveluiden päätoiminen henkilöstö on suhteellisen vähäinen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä erityisesti poikkeustilanteissa aiheuttaa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa.

Työväenopiston hallinto on hankittu 1.8.2012 alkaen ostopalveluna Pöytyän kunnalta. Sopimus on irtisanottu ja 1.1.2021 alkaen musiikkiopistolle ja työväenopistolle valittiin yhteinen rehtori.

Seuraavassa taulukossa on muutettu henkilöstön tilastointitapaa. Vuonna 2022 luvut ovat työpanoksen (htv) mukaan. Erityisesti muutokset näkyvät opistojen st. tuntiopettajien tilastoinnissa (aiemman tilastoinnin mukaan työväenopiston opettajien määrä vuonna 2022 olisi 72 ja musiikkiopiston 13). Palvelusihteeriresurssin kirjausta on muutettu tehtävien hoidon järjestelyjen yhteydessä (vapaa-aikapalveluihin aiemmin kirjattu 50 %:n osuus on siirretty perusopetuksen hallintoon, koska tehtävät painottuvat enemmän perusopetukseen).

Nuorisosihteerin virka oli täyttämättä ajalla 1.3.-31.7.2022. Huhtikuun alussa aloitti uusi nuoriso-ohjaaja (oppisopimus-koulutus). Lisäksi nuoriso-ohjaajien määrään on merkitty hankerahoituksella palkattu koulunuorisotyöntekijä. Syksyllä 2022 myönnettiin hankerahoitusta yhdelle koulunuorisotyöntekijälle vuodelle 2023.

Kulttuuripalveluissa aikaisemmin puolipäiväisen musiikinohjaajan toimi on muutettu kokopäiväiseksi kulttuurituottajan toimeksi, joka täytetään vuoden 2023 alkupuolella. Kulttuuriohjaajan toimi on muutettu museoassistentin toimeksi (toime ei ole toistaiseksi täytetty). Nimikemuutokset tukevat osaltaan suunnitelmaa hakea museoiden valtionavun piiriin.

Liikuntapalvelujen henkilöstön vähäisyys on aiheuttanut maksullisten ryhmien peruutuksia ja jopa uimahallin osittaista sulkemista. Henkilöstön vähäisyys vaikuttaa myös henkilökunnan jaksamiseen. Liikunnanohjaajan määräaikainen tehtävä oli täyttämättä 1.8.-31.12., koska hakemuksia tehtävään ei tullut. Vesihovin laitoshuollossa ja kahviossa on turvaututtu osittaiseen ostopalveluun. Myös vauvauinnin ohjaus järjestettiin edelleen ostopalveluna.

Kirjastotoimenjohtajan virka on täytetty määräajaksi ajalle 1.8.2022 - 31.7.2023 ja virkaa hoitaa kirjastonhoitaja.

Opistojen rehtorin virkaa hoidetaan 1.11.2022 alkaen tilapäisillä järjestelyillä (sivistysjohtaja ja työväenopiston suunnittelijaopettaja).

Huhtikuussa 2022 henkilöstöresurssi oli 56,3 htv, elokuussa 52,8 htv ja joulukuussa 51,6 htv.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
Kirjastonhoitaja	2	2	1
Kirjastovirkailija	8	9	8
Kulttuurisihteeri	1	1	1
Kulttuuriohjaaja	1	1	1
Musiikinohjaaja	0,5	0,5	0
Liikuntasihteeri	1	1	1
Liikunnanohjaaja	5	5	4
Kassa-/kahviotyöntekijä	2	2	2
Laitoshuoltaja	2	2	2
Laitosmies	1	1	1
Tilapäistyöntekijät	*	0,5	0
Nuorisosihteeri	1	1	1
Nuoriso-ohjaaja	5	4	5,6
Nuorisotilan ohjaaja	*	0,3	0
Rehtori	1	1	0
Opettaja/työväenopisto	2	2	2
St. tuntiopettaja/työväenopisto	66	11	10
Opettaja/musiikkiopisto	5	5	5
St. tuntiopettaja/musiikkiopisto	11	5	5
Palvelusihteeri	1	1,5	1
Vapaa-aikapalvelut (yhteensä)	116,5	56,8	51,6

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p><i>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</i></p> <p>Työväenopisto toimii seuraavissa pääasiallisesti kaupungin omistamissa tiloissa eri puolilla kaupunkia. Tärkeimmät opetuspisteet ovat kaupungintalo, Taidetalo, Mellilän entinen kirjasto, Lasipalatsi, Virtaan kylätalo, kaupungin liikuntahallit sekä viisi koulua eri puolilla kaupunkia. Ulkopuolisilta on vuokrattuna yksittäisiä tiloja, joista merkittävimmät ovat Tanssisali ja Vesikoski-talossa olevat tilat. Musiikkiopisto toimii kaupungintalolla ja musiikkiopiston kiinteistössä sekä ulkopuoliselta vuokratussa Tanssisalissa. Musiikkiopiston toimintaa on myös Kirkonkylän koululla sekä Punkalaitumella.</p> <p>Kirjastopalveluita tuotetaan pääkirjastossa sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoissa. Kaikki tilat ovat kaupungin omistamia ja rakennettu tai remontoitu kirjastoksi 1990-luvulla.</p> <p>Kulttuuripalveluilla ovat museotilat ja toimisto Loimaan Taidetalossa. Alpo Jaakolan patsaspuisto ja kuivurigalleria ovat kesäkohteina avoinna kesäkuukausina (kesä-elokuu). Vesikosken mylly on avoinna yleisölle pääasiassa erilaisten tapahtumapäivien yhteydessä.</p>

	<p>Heimolinna palvelee ulkopuolisten vuokralaisten lisäksi mm. liikuntapaleluita ja opiston ryhmiä veloitusetta.</p> <p>Nuorisopalvelun toimitiloihin kuuluvat neljä nuorisotilaa sekä Kalikan virkistysalue. Keskuksen nuorisotila, Citynuokkari, alakerta toimii nuorisotilana ja yläkerrassa on nuorisotyöntekijöiden toimistotilat. Hirvikosken nuorisotila on esteellinen ja piha-alue vaikeasti valvottavissa. Mellilän nuorisotalo tarjoaa hyvät olosuhteet nuorisotyön toteuttamiseen. Alastaron nuorisotilaan on esteellinen pääsy, eikä tila ole toimiva nuorisotyöllisestä näkökulmasta. Työturvallisuudeltaan Alastaron nuorisotila on heikko. Tilassa on vain yksi uloskäynti ja kuuluvuudet kellarissa rajalliset. Kehittämistarpeet on todettu työpaikkaselvityksen ja palotarkastuksen yhteydessä ja ne tulee korjata työntekijöiden turvallisuuden ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi. Nuorisotyöntekijät työskentelevät pääsääntöisesti tiloilla yksin, mikä lisää työturvallisuusriskiä. Kalikan virkistysalue ei vastaa leiritoiminnan tarpeita. Kalikan aluetta tulee kehittää palvelemaan kaikkia kuntalaisia ja erityisesti leiritoimintaa varten. Leiritoiminnan ylläpitämiseksi nuorisopalvelut tarvitsevat toimivia sisä- ja majoitustiloja.</p> <p>Loimaalla on laaja monipuolinen eri harrastemuodot kattava liikuntapaikkaverkosto. Avoin vuoropuhelu liikuntapalvelujen, teknisen viraston ja liikuntapaikkoja aktiivisesti käyttävien seurojen ja muiden tahojen kanssa on ensiarvoisen tärkeää liikuntapaikkaverkoston kunnossapidon ja kehittämisen turvaamiseksi.</p> <p>Sisäliikuntatiloissa (liikuntahallit keskustassa, Hirvikoskella, Alastarolla ja Mellilässä sekä koulujen liikuntasalit (Puistokatu, Keskuskoulu, HYK, Niinijoki, Alastaro, Metsämaa) sekä Kojonkulman Ahjo ja kaupungintalon liikuntatila) käyttöaste oli todella korkea. Pesäpallstadion, hiekkakentät ja Pema-areena palvelivat pesä- ja jalkapalloilijoiden kesän tarpeita hyvin. Hiihdon ystäviä palveltiin paremmin, kun Paana -latukone hoiti osaa laduista myös viikonloppuisin ja reaaliaikainen paikkatietopalvelu latujen kunnossapidosta otettiin käyttöön. Jääalueiden kunnossapito on haasteellinen työ ja sen kehittämiseen tulee jatkossa panostaa.</p> <p>Liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Kolme liigaseuraa ja laaja palloilulajien kokonaisuus vaatisivat lisää isojen liikuntatilojen käyttövuoroja edustusjoukkueiden ja nuorten laadukkaiden ja suunnitelmallisten harjoitusmahdollisuuksien turvaamiseksi. Lisätilojen suunnittelu tulee aloittaa välittömästi. Uuden harjoitushallin ja urheilukeskuksen huoltorakennuksen tarvekartoitus käynnistettiin.</p>
Palvelujen ostot	<p><i>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</i></p> <p>Vapaa-aikapalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat matkustus- ja kuljetuspalveluiden hankinta (noin 80 000 euroa/vuosi) sekä erilaisten asiantuntija- sekä painatus- ja ilmoituspalveluiden hankinta (noin 65 000 euroa/vuosi).</p>
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p><i>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</i></p> <p>Valtionosuudet ovat opistojen taloudessa merkittävät. Musiikkiopiston valtionosuuden leikkaus on toistaiseksi pysähtynyt. Toiminnan volyymilla pyritään jatkossa turvaamaan valtionosuuden säilyminen. Kurssi- ja lukukausimaksut ovat samoin opistojen taloudessa merkitykselliset. Maksupolitiikassa huomioidaan toiminnan sosiaalinen ulottuvuus. Maksurakennetta selkiytetään ja tehdään asiakkaille nykyistä läpinäkyvämmäksi.</p> <p>Työväenopiston toteutuva tuntimäärä on koronatilanteen takia laskenut, mutta on edelleen valtionosuusrajan yläpuolella. Työväenopiston ilmoittautumisten määrä kääntyi syksyllä 2022 selvään nousuun.</p>
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p><i>Muut olennaiset toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot</i></p>
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	<p>Strategiset riskit</p> <p>1. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia</p>

Muut perustelutiedot	<p>malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.</p> <p>Taloudelliset riskit</p> <p>1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen, muiden toimintatuottojen väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Opistojen kohdalla tärkeää on kurssi- ja opetustoiminnan säilyttäminen vähintään nykyisessä laajuudessa. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.</p> <p>2. Hankerahoituksen väheneminen. Erityisesti nuorisopalveluissa ja opistoissa on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.</p> <p>Toiminnalliset riskit</p> <p>1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaistaloustoimintaa. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Mm. liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.</p> <p>2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.</p> <p>3. Henkilöstön määrä ja osaaminen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Riskialttein henkilöstövaje on laitospöytäkirjojen tehtävissä. Tarvittava osaaminen on yhdellä henkilöllä, jolloin kenelläkään muulla ei ole uimahallin järjestelmien sellaista tuntemusta, että hallin vesiturvallisuus olisi laitospöytäkirjojen aikana hallinnassa. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä aiheuttaa erityisesti poikkeustilanteissa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa. Pehdyttämiskäytäntöjen sekä sijaisuus- /varahenkilöjärjestelmän kehittäminen ja osaamisen jakaminen ovat keinoja varautua tähän riskiin.</p>
----------------------	--

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut	
Vuosi 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2022 - 2024. • Palkankorotusten vaikutus (2 %) 30 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 9 000 €. • Toiminta-avustusten lisäys (yhteistyösopimukset pääsarjatason joukkueiden kanssa). 31 000 € • Musiikkiopiston toimintojen laajentaminen (musiikkileikkikoulu) ja toimintojen kehittäminen. 50 000 € • Hanketoiminta on otettu huomioon siinä laajuudessa kuin hankkeista on tällä hetkellä päätöksiä.

Arviointikohde	Mittari	TP 2021	TA 2022	Tot 2022
VAIKUTTAVUUS: Kirjastopalvelut	lainat/asukas	13,2	14,0	13,4
	käynnit	94 459	135 000	114 158
Kulttuuripalvelut	taidetalo/käyntikerrat	1 162	2 000	2 111
	patsaspuisto/käyntikerrat	3 705	4 000	3 539
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat	37 698	63 000	59 936
	erityisliikunnan ryhmiä	29	26	29
	-osallistujat	558	300	464
	-käyntikerrat	6 841	7 100	7 069
	muiden liikuntaryhmien käyntikerrat	ei arv.kohde	ei arv.kohde	ei arv.kohde
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, muu toiminta) osallistujat	11 400	8 600	14 965
	leiritoiminta, leiripäivät	0	150	84
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	184	600	675
	etsivän nuorisotyön asiakkaat, Loimaa (koko hanke)	78 (92)	90 (110)	67 (82)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	5 012 (66,7 %)	7 100 (> 80 %)	5 655 (79 %)
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	2 358	4 200	3 045
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	1 540	2 100	1 491
	alle 16 v. opiskelijat	297	210	296
	toimipisteitä toiminta-alueella	37	35	40
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	275	265	280
	opetustunteja/ viikko ka	220	235	243
TALOUDELLISUUS: Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	53,65	49,50	56,70
	käyttökustannukset /laina	4,10	3,50	4,25
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset /asukas	29,90	31,50	32,80
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset /asukas	93,70	109,00	128,80
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset /asukas	17,40	19,50	20,40
Työväenopisto	käyttökustannukset /asukas	29,80	27,00	28,50
	nettomenot / opetustunti €	93,20	59,00	77,50
Musiikkiopisto	nettomenot / opiskelija €	1 765	1 750	2 045

Vapaa-aikapalvelut (Ulkoiset erät)	TP 2021	TA2022	MTA2022	TP2022	Toteuma %	Erotus (TA vs TOT)
TULOSLASKELMA						
Toimintatuotot	591 396	669 100	669 100	588 396	87,9	80 704
Toimintakulut	-2 935 455	-3 109 432	-3 109 432	-3 071 702	98,8	-37 730
Toimintakate	-2 344 059	-2 440 332	-2 440 332	-2 483 306	101,8	42 974

Vapaa-aikapalvelujen toimintatuotot alittuivat noin 81 000 eurolla budjetoidusta. Maksutuottojen alittumisessa näkyy edelleen koronatilanteen vaikutus tuloihin (mm. kuntosali- ja uimahallimaksut, opistojen kurssimaksut). Sen sijaan erilaista hankerahoitusta saatiin noin 43 000 euroa arvioitua enemmän. Vuoteen 2021 verrattuna toimintatuotot olivat samalla tasolla (- 3 000 euroa). Erilaiset myyntituotot (mm. uimahalli- ja kuntosalimaksut sekä opistojen kurssimaksut) lisääntyivät noin 90 000 euroa, mutta hankerahoituksen määrä puolestaan väheni noin 100 000 euroa.

Vapaa-aikapalveluissa toimintakulut alittivat budjetoidun noin 38 000 eurolla. Henkilöstökulujen kohdalla ylitys oli noin 13 000 euroa, mikä selittyy lähinnä arvioitua laajemmalla hanketoiminnalla (nuorisopalvelut) sekä musiikkiopiston toiminnan laajentumisella. Palvelujen ostot puolestaan alittuivat noin 50 000 eurolla, missä näkyy erityisesti koronatilanteen vaikutus palvelujen järjestämiseen ja ehkä myös jonkin verran ylibudjetointi (vrt. vuoden 2021 toteutuma). Aine- ja tarvikemenot sekä avustukset alittuivat noin 11 000 euroa ja vastaavasti muissa kuluissa ylitystä oli noin 10 000 euroa (mm. leasing-vuokrat).

Vuoteen 2021 verrattuna toimintakulut lisääntyivät noin 136 000 euroa. Henkilöstökuluissa lisäystä oli noin 86 000 euroa (mm. hanketoiminta, musiikkiopiston toiminnan laajentuminen, palkankorotusten vaikutus) ja palvelujen ostoissa noin 45 000 euroa (mm. koronatilanteen helpottumisen vaikutus palvelujen toteuttamiseen).

SIVISTYSLAUTAKUNTA (ulkoiset erät)	TP 2021	TA2022	MTA2022	TP2022	Toteuma % (TA vs TOT)	Erotus
TUOSLASKELMA						
Toimintatuotot	2 777 349	2 505 500	2 605 500	2 679 705	102,8	74 205
Myyntituotot	1 363 469	1 241 700	1 241 700	1 187 133	95,6	-54 567
Maksutuotot	901 671	850 000	850 000	836 654	98,4	-13 346
Tuet ja avustukset	462 558	332 400	432 400	595 157	137,6	162 757
Muut toimintatuotot	49 651	81 400	81 400	60 761	74,6	-20 639
Toimintakulut	-23 746 316	-23 351 089	-24 571 089	-25 182 964	102,5	-611 875
Henkilöstökulut	-16 557 597	-15 896 700	-16 906 700	-17 205 920	101,8	-299 220
Palkat ja palkkiot	-13 370 830	-12 775 800	-13 785 800	-13 827 567	100,3	-41 767
Henkilösivukulut	-3 186 767	-3 120 900	-3 120 900	-3 378 353	108,2	-257 453
Palvelujen ostot	-5 167 669	-5 266 839	-5 546 839	-5 932 293	106,9	-385 454
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-703 771	-715 300	-715 300	-726 940	101,6	-11 640
Avustukset	-870 334	-970 800	-900 800	-863 663	95,9	37 137
Muut toimintakulut	-446 945	-501 450	-501 450	-454 148	90,6	47 302

Sivistyspalvelujen toimintatuotot ylittyivät noin 74 000 euroa budjetoidusta. Merkittävimmin ylittyivät hankerahoitus (noin 160 000 euroa) ja hoitopäivämaksut (67 000 euroa). Eniten alittuivat puolestaan erilaiset opetus- ja koulutuspalvelujen myynnistä aiheutuvat tuotot (noin 90 000 euroa) sekä kuntosali- ja uimahallimaksut (noin 46 000 euroa).

Vuoteen 2021 verrattuna toimintatuotot vähenivät noin 98 000 euroa. Merkittävimmät vähennykset ovat kotikuntakorvauksissa (noin 273 000 euroa) ja hoitopäivämaksuissa (noin 80 000 euroa). Sen sijaan erilaisessa hankerahoituksessa on kasvua noin 130 000 euroa. Kuntosali- ja uimahallituotot lisääntyivät noin 71 000 euroa sekä opetuspalvelujen myynnistä ja opistojen kurssimaksuista tulevat korvaukset 50 000 euroa.

Sivistyspalveluissa toimintakulut ylittivät budjetoidun noin 612 000 eurolla. Henkilöstökulujen kohdalla ylitys oli noin 300 000 euroa. Keskeisimmät tekijät ylitykseen ovat henkilöstön arvioitua suurempi määrä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, koronatilanteen takia merkittävästi kasvaneet sijaisuuskulut ja arvioitua laajempi hanketoiminta. Palvelujen ostoissa ylitys oli noin 385 000 euroa, mikä perustuu lähinnä erilaisten asiakaspalvelujen ostojen ylittymiseen (mm. lukiokoulutuksen maksuosuus, muissa kunnissa opiskelevien oppilaiden maksuosuus, varhaiskasvatuksen ostopalvelut, varhaiskasvatusohjelman hankinta) sekä matkustus- ja kuljetuskustannuksiin (kompensaatio polttoaineen hinnannoususta). Aine- ja tarvikemenoissa ylitystä oli noin 11 000 euroa (lähinnä erilaiset oppimateriaalihankinnat), sen sijaan avustukset ja muut toimintakulut alittuivat noin 84 000 eurolla (mm. vuokratulot, kotihoidon tuen väheneminen).

Vuoteen 2021 verrattuna toimintakulut lisääntyivät noin 1 437 000 euroa. Henkilöstökuluissa kasvua oli noin 648 000 euroa (mm. henkilöstömäärän lisäys (noin 10 htv), sijaisuuskulujen kasvu, hanketoiminnan laajentuminen, palkankorotusten vaikutus) ja palvelujen ostoissa noin 764 000 euroa (mm. asiakaspalvelujen ostot, matkustus- ja kuljetuskustannukset). Asiakaspalvelujen ostoissa näkyvät erityisesti varhaiskasvatuksen ostopalvelut, muissa kunnissa opiskelevien oppilaiden

opetuskustannukset ja lukiokoulutuksen maksuosuus. Matkustus- ja kuljetuskustannusten kasvua selittävät hintatason nousu edellisessä kilpailutuksessa, kouluverkkomuutos ja kompensatio polttoaineen hinnannoususta. Aine- ja tarvikemenoissa oli kasvua noin 23 000 euroa (lähinnä kalustohankintoja), sen sijaan avustukset ja muut toimintakulut olivat aika lailla samalla tasolla.

Sivistyspalvelujen toimintakate ylittyi 537 670 eurolla ja oli 1 534 291 euroa suurempi kuin vuonna 2021.